

Горіхові принцеси

Леся Мовчун

(За мотивами англійської народної казки)

ДІЙОВІ ОСОБИ: Казкар, Онук, Джоан, Ніколь, Мачуха, Чаклунка, Король, Принц, Фея 1, Фея 2, Слуги, Ельфи, Феї.

СЦЕНА І

Звучить спокійна музика.

Онук:

— Діду, а можна послухати казку? Дозволь!

Казкар:

— Що ж, розповім.

Жив на світі Король.

Донечку мав — яснооку Джоан.

Врода її непідвладна словам!

Тільки ж ото, як на світі ведеться,

Ниточка щастя то в'ється, то рветься.

Вмерла у них Королева-матуся.

Рік у скорботі минув.

— Оженюся!

— Вирішив мудрий Король.

І в покої

Інша дружина ввійшла із дочкою.

Юну принцесу всі звали Ніколь,

Донькою визнав її сам Король!

Онук:

— Мачуха теж полюбила Джоан?

Казкар: (хитаючи головою)

— Кинула погляд — і тісно бровам

Стало на хмурім обличчі її.

Розпочалась колотнеча в сім'ї.

Тільки Джоан і Ніколь, дві сестри,

Раді життю, мов привабливій грі.

Ділять турботи і сум — до кінця.

(Гладить по голові Онuka і зітхає).

Буде печальною казка оця.

СЦЕНА 2

Хатина Чаклунки.

На стінах висять пучки зілля, на поличках — ряди пляшок і слоївків із кольоровою рідиною. Звучить тривожна музика.

Мачуха:

— Слухай, Чаклунко, ось маєш гаман!
Можеш зробити бридкою Джоан?

Чаклунка:

— Не сумнівайтеся, пані, я згодна.
Чари подіють, хай прийде голодна!
Тільки Джоан зазирне в мою діжку —
Виростуть в неї мале-е-сенькі ріжки!
Гарне обличчя, сливе що дитяче,
Вкриється шерстю, як морда теляча!
(Чаклунка лиховісно сміється).

СЦЕНА 3

Покої в королівському палаці. Мачуха нахилиється над Джоан трусить її за плече.

Казкар:

— Мачуха падчерку вдосвіта будить.

Мачуха: (удавано солодким голосом).

— Доню, вставай! На ногах уже люди.

Тато просив пиріжків, щойно з пічки.

Довго чекати нема в нього звички.

Маю пиріжницю в місті знайому.

Купиш у неї — і миттю додому.

Заспана Джоан підводиться з ліжка, кидає на плечі теплі хустку. Мачуха виходить з покоев. Проходячи повз стіл, Джоан зупиняється на хвилинку.

Джоан:

— Їсти ж бо хочеться — млосно на серці.

З їм хоч скоринку із салом і перцем.

Кладе в рот маленький шматочок хліба і вибігає із замку.

СЦЕНА 4

Хата Чаклунки.

Джоан:

— Бог вам у поміч, люб'язна тітусю!

Чаклунка: (огидно сміється, потираючи руки).

— Це я зраділа, тому і сміюся.

Маю-бо гостю, хоч рання пора!

Прошу ласкаво: купуй, вибирай.

Є й пиріжок, і калач, і пампушка —

Все, що захочеш, моя щебетушко!

Деко за деком — у піч та із печі.

Тут, біля печі, я ранок і вечір.

Джоан: (співчутливо).

— Чим вам, тітусю, і як підсобити?

Чаклунка: (удає байдужість).

— Допоможи переставить корито...

(Багатозначно).

В діжку заглянь, чи вже тісто зійшло.

Джоан виконує прохання Чаклунки, яка уважно спостерігає за принцесою.

(Убік). — Гарне обличчя — таке, як було.

Чари не діють. Напевне, поганка

Встигла чогось попоїсти ізранку.

(Дівчині). Ось пиріжки. Завтра знову приходь,

Тільки раніше.

Джоан (уклоняючись):

— Віддяч вам Господь!

Казкар:

— Бідна принцеса приходила ще —

Вдосвіта рано, але не натще:

Коло базару молочник вусатий

Дав їй сметану густу полизати.

Знов чарівниця лютує, бо важко

Зачаклувати Джоан-бідолашку.

Втретє, коли ще дрімали дерева,

Разом з принцесою йшла Королева.

Мачуха добре про неї подбала:

Падчерка в роті ні ріски не мала.

Чаклунка:

— Люба принцесо, заглянь-но у діжку:

Тісто зійшло і посунуло кришку.

Джоан піднімає кришку і нахиляється. А коли випростується, замість вродливого обличчя, в неї вже теляча мордочка.

Джоан:

— Лихо, рятуйте! Це я чи теля?

Мачуха:

— Геть забирайся, бридка, звідсіля!

Чаклунка й Мачуха голосно регочуть.

СЦЕНА 5

Джоан, щільно запнута хусткою, повертається в палац і зу стрічається із сестрою.

Ніколь:

— Де ти була, моя рідна сестричко?

Чом затуляєш хустиною личко?

(Зазирає під хустку, плаче й обіймає Джоан).

Ми ще, голубко, такі молоді —

Знайдемо вихід з цієї біди.

Нині рушаймо світ за очі, в путь.

Хай нас додому ніколи не ждуть.

Казкар:

— Так дві принцеси у мандри зібрались,

Із татусем, як навік, попрощались.

Онук:

— Певно, кінець оповідки сумний?

Казкар:

— Не поспішай! Опинились вони

В іншому царстві. В тій дальній землі

Плакали всі — і старі, і малі.

Сестри-принцеси дізнались: причина —

Дивна хвороба у царського сина.

СЦЕНА 6

Палац чужого Короля. Король сидить на троні, перед ним Джоан з обв'язаною головою і Ніколь. Навколо — придворні та слуги.

Слуга:

— Ваша величносте! Двоє чужинок

Пообіцяли зцілити вам сина!

Ніколь:

— Добрий Королю, ми станем в пригоді.

Плати не треба — лиш їжа та одяг.

Король:

— Принца пильнуйте всю ніч у світлиці.

Тільки скажу: попередні сміливці

Невідь-де зникли іще до світанку.

Слуги! Подати мікстуру і склянку!

Король наливає у склянку ліки, дає Принцові попити. Принц лежить із заплющеними очима, майже не ворушачись.

— Паннам подайте напої й наїдки! (Співчутливо).

Я не питаю вас, хто ви і звідки.

Бачу і так: молоді й неледачі,

Щирого серця і доброї вдачі!

Декорації міняються. Темно. Принцові покої.

Казкар:

— Ось уже й ніч. А що темна й глибока!

Сестри вартують і сплять упівока.

Десять дванадцятій Принц таємничо

Встав. Як сновиди з поблідлим обличчям,

Вийшов з палацу — принцеси за ним.

Лісом ідуть — непроглядно-густим.

Принц у печеру заходить, а з неї
Ельфи летять і випурхують Феї.

СЦЕНА 7

Ельфи і Феї оточують Принца веселим і гомінким натовпом.

Ельфи і Феї:

— Нум веселитись! Танцюй до знемоги!

З радістю в танець ведуть тебе ноги!

Ніколь і Джоан спочатку ховаються за деревом, потім заходять у печеру і причаюються в темному куточку.

Фея 1 :

— Подружко, знаєш мою таємничку?

(Шепоче щось на вухо Феї 2).

Фея 2:

— Ну і хитренька! Дай цмокну у щічку!

Принц бідолашний вже з нами довіку?

Фея 1 (показує яблуко):

— Ще таємницю відкрию велику:

Тільки відкусить він яблуко це —

Стане рум'яним у нього лице,

Погляд — блискучим, а розум бадьорим.

Путь на цей бал не згадає ніколи!

Фея 2 (показує лорнет):

— Маю і я, мила Феє, секрет:

Деся є на світі Джоан чи Джанет —

Мусить обличчя своє затуляти,

Бо голова в неї, наче в теляти.

Чари знімає цей срібний лорнет —

Хай лиш торкнеться до нього Джанет.

Джоан (тихо):

— Як же у Фей відібрати оте?

Ніколь (тихо):

— Біля печери ліщина росте.

Вийдемо, люба, горішків нарвати.

Джоан (лукаво):

— Вміємо трохи і ми хитрувати!

Джоан і Ніколь, нарвавши горішків, висипають повні жмені на землю в печері, і ті котяться під ноги

Феї 1 і Феї 2. Обидві Феї, намагаючись зібрати якомога більше горішків, випускають з рук яблуко і лорнет. Джоан і Ніколь піднімають чарівні предмети і тікають з печери.

Казкар (добродушно сміється):

— Кмітливі принцеси горішків нарвали.

Таку веремію зчинили на балі!

Фея 1:

— Дивися: горіхи! Лови, піднімай!

У мене — дві жмені.

Фея 2 (ображено):

— А в мене — нема...

Казкар:

— Покинули Феї скарби чарівні.

Ніколь (радісно):

— Це яблуко — Принцу.

Джоан (підхоплює):

— А лорнет — то мені!

З Джоан із Принца спадають чари. '

Казкар:

— Сивий Король вранці думав, що сниться

Брязкіт, і гамір, і сміх у світлиці.

Радість була невимовна й велика!

Принц усміхався. Джоан гарнолика —

Поруч з Ніколь, мов ясний промінець.

Онук:

— Діду, дідусю! Оце вже й кінець?

Казкар:

— Так, мій онучку!

Онук:

— Шкода! Дуже мало.

Казкар:

— Казка в житті довго-довго тривала.

Принц одружився з Джоан.

А Ніколь взяв за дружину могутній

Король.